

1. MARS 2019

TEKNISK ANALYSERAPPORT 2018

NASJONALE PRØVER I LESING PÅ SAMISK, 8. OG 9. TRINN

EIRA, KAREN INGA;HENRIKSEN, MARIT B.;PERSSON, SIG-BRITT;SKUM, KAREN MONIKA P.
SÁMI ALLASKUVLA – SÁMI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Sámi lohkanguovddáš – Nasjonalt senter for samisk i opplæringa

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	Deltakelse og gjennomføring 2018	4
3	Prøvens utforming og innhold.....	5
3.1	Sammendrag av prøvetekstene på norsk.....	5
3.1.1	Tekst 1, reportasje: Gáktemohta – Gápptemota – Gåptoemote – (Koftemote).....	5
3.1.2	Tekst 2, legende: Davvimehciid legeanda – Nuortta miehtsij subtsas – Dīhte noerhtege skåajjen soptsese – (Den nordlige skogens legende)	5
3.1.3	Tekst 3, sakprosa: Luossa – Luossa – Loese – (Laks)	6
3.1.4	Tekst 4, nettartikkel: Guovžžabaika* – Bierna bajkka* – Duvrie* – (Bjørneskit*)	6
3.1.5	Tekst 5, romanutdrag: Mánoeahpe – Mánnodihpe – Askediepie – (Måneskinn).....	6
3.1.6	Informasjon om tekstene i tabellform	7
3.2	Oppgaveformat og leseaspekt for hele prøven.....	8
3.2.1	Fordeling av oppgaver etter oppgaveformat	8
3.2.2	Fordeling av oppgaver etter leseformål	8
4	Prøvens validitet og reliabilitet	10
4.1	Validitet	10
4.2	Reliabilitet.....	13
5	Resultater fra årets prøve	14
5.1	Prøvens p-verdier som helhet	14
5.2	Prestasjoner fordelt etter tekster.....	15
5.3	Kjønnforskjeller på tekstnivå	16
5.3.1	Om kjønnforskjeller på 8. trinn.....	16
5.3.2	Om kjønnforskjeller på 9. trinn.....	17
5.3.3	Sammenligning av kjønnforskjeller for 8. og 9. trinn.....	17
5.4	Resultater fordelt på oppgavenivå og trinn.....	18
5.4.1	Om oppgavenivå på 8. trinn	19
5.4.2	Om oppgavenivå på 9. trinn	21
5.4.3	Sammenligning av p-verdier på oppgavenivå for 8. og 9. trinn	23
5.5	Åpne oppgaver på 8. og 9. trinn	24
5.6	Blanke svar.....	25
	Referanser	27
	Liste over tabeller.....	28
	Liste over diagrammer	28

TEKNISK ANALYSERAPPORT 2018

NASJONALE PRØVER I LESING PÅ SAMISK FOR 8. OG 9. ÅRSTRINN

1 Innledning

Denne tekniske analyserapporten er basert på registrerte resultater fra elevene som gjennomførte nasjonale prøver i lesing på samisk på 8. og 9. trinn i september 2018, enten på nordsamisk, lulesamisk eller på sørsamisk. Det er elever med samisk som førstespråk i grunnskolen som gjennomfører nasjonale prøver i lesing på samisk. Elever med samisk som andrespråk gjennomfører nasjonale prøver i lesing på norsk. De samiske og de norske leseprøvene gjennomføres i samme tidsrom, som høsten 2018 var i perioden 10.9. –28.9.2018. Høsten 2018 var det totalt 79 registrerte elevresultater på 8. trinn, og 72 registrerte elevresultater på 9. trinn. Tallene blir beskrevet nærmere i kapitlet [Deltakelse og gjennomføring 2018](#).

Nasjonale prøver i lesing på samisk gjennomføres elektronisk, og 8. og 9. trinn gjennomfører samme prøve. Prøvetiden var på 90 minutter. I likhet med tidligere år, har prøvene på alle tre språk hatt samme tekster og samme oppgaver. Årets prøve har hatt fem ulike hovedtekster og totalt 40 oppgaver. Det var mulig å få inntil 40 poeng på hele prøven.

Denne rapporten beskriver utvalgte deler av prøvenes utforming, validitet og analyser av resultater samt deltakelse og gjennomføring. Første kapittel av rapporten omhandler deltakelse og gjennomføring. Andre kapittel er en gjennomgang av prøvens utforming og innhold som helhet. I den sammenheng har vi tatt med et sammendrag av tekstene på norsk, samt en gjennomgang av tekstenes og oppgavenes fordeling mellom leseaspekt, oppgaveformat og andre data. Videre følger en vurdering av validitet og reliabilitet. Deretter presenteres resultater fra årets prøve på bakgrunn av forskjellige variabler. Funnene blir fortløpende tolket ut fra tekster og oppgaver. Analyserapporten lages på bakgrunn av det samlede antallet elever, uavhengig av hvilket av de tre språkene elevene har gjennomført prøven på. Bakgrunnen for dette går også fram av kapitlet [Deltakelse og gjennomføring 2018](#).

I rapporten blir de norske oversettelsene av teksttitlene brukt i tabeller og tekster. I tabeller bruker vi en kortform av tittelen for noen av tekstene.

2 Deltakelse og gjennomføring 2018

I henhold til rammeverket for nasjonale prøver i lesing samisk (2011), skal alle elever som har opplæring i faget samisk som førstespråk, gjennomføre nasjonale prøver i lesing på samisk. Elevene tar prøven på det samiske språket de har opplæring i. Elever med en av variantene av faget samisk som andrespråk skal ta nasjonal prøve i lesing på norsk.

For 8. trinn var det høsten 2018 totalt 79 registrerte elevresultater fra prøvene på alle de tre språkene. Av disse 79 elevene var 36 gutter (46 %) og 43 jenter (54 %). Av disse 79 elevresultatene var det 77 registrerte elevresultater på nordsamisk (97 %) og 2 elevresultater på sørsamisk (3 %). Det var ingen elevresultater for lulesamisk prøve på 8. trinn.

For 9. trinn var det høsten 2018 totalt 72 registrerte elevresultater for de tre språkene/prøvene. Av disse 72 elevene var 31 gutter (43 %) og 41 jenter (57 %). Av disse 72 gjennomføringene, var det 67 elevresultater på nordsamisk (93 %), 3 elevresultater på lulesamisk (4 %) og 2 elevresultater på sørsamisk (3 %).

Tabellen nedenfor viser antall elever registrert i GSI - Grunnskolens informasjonssystem med henholdsvis nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk som førstespråk på 8. og 9. årstrinn.

Språk	8. trinn 2018/19 Antall elever	9. trinn 2018/19 Antall elever
Samisk som opplæringspråk	73	71
Nordsamisk som førstespråk	91	80
Lulesamisk som førstespråk	1	3
Sørsamisk som førstespråk	2	2
Antall elever med samisk som 1. språk	94	85

Tabell 1: Utdrag fra GSI for skoleåret 2018/19 over antall elever med samisk som opplæringsform og faget samisk som førstespråk. Antallet elever med samisk som opplæringspråk er samlet antall elever for alle tre språk.

Av dette ser vi at det på 8. trinn til sammen er 15 elever (16 % av elevpopulasjonen) som av ulike grunner ikke har gjennomført nasjonale prøver i lesing på samisk. På 9. trinn er det tilsvarende tallet 13 elever (15 %). Prosentandelen elever som ikke har gjennomført prøven er omtrent likt med 2017-tallene. Vi som prøveutviklere har ikke tilgang til data for prøvegjennomføringa 2018, så det er ikke mulig å si noe om antall elever som har vært påmeldt, antall fritatte, eller antall elever som ikke har deltatt på prøvene. Vi kan ikke si noe om geografisk spredning på de elevene som ikke har gjennomført prøvene.

I denne tekniske analyserapporten blir alle registrerte elevresultater analysert samlet for de tre språkene. Antallet elevresultater er i seg selv så lite at det er mest hensiktsmessig å samle alle data til samme datasett. Det er ikke hensiktsmessig å dele opp resultatene etter språk pga. det lave antallet som gjennomfører på lulesamisk og sørsamisk. Antallet elevresultater er også så lite at det ikke har hensikt å dele opp resultater geografisk. Det lave antallet elever i ulike geografiske områder taler også mot dette.

Elevgruppen med samisk som førstespråk har et svært varierende opplæringstilbud i og på samisk, fra elever med samisk som opplæringspråk i alle fag og med alt eller mye av læremidlene på samisk, via elever med varierende grad av samisk som opplæringspråk i fagene og varierende grad av samiskspråklige læremidler, til elever med samiskopplæring som fjernundervisning og lite læremidler i faget. Alle elevene tar likevel den samme prøven uavhengig av opplæringspråk og hjemmeskolens samiskopplæringstilbud. Dette beskrives nærmere i kapitlet [Prøvens validitet og reliabilitet](#).

3 Prøvens utforming og innhold

Dette kapitlet inneholder en kort gjennomgang av prøvens utforming og innhold. Først kommer et sammendrag av tekstene på norsk, deretter følger en gjennomgang av prøvens utforming og oppgaver. Teksttitlene er gitt i rekkefølgen nordsamisk, lulesamisk, sørsamisk, samt en kortform av teksttittelen på norsk bokmål i parentes. Den norske kortformen blir brukt i senere tabeller og sammenstillinger.

Den elektroniske prøveplattformen har lagt sterke føringer for prøvens utforming, og det viste seg at det ikke alltid var mulig å utforme tekstene slik man ønsket, og slik det kunne ha vært gjort i en papirversjon. Dette gjelder spesielt illustrasjoner og tabeller, men også på oppgaveformater.

3.1 Sammendrag av prøvetekstene på norsk

3.1.1 Tekst 1, reportasje: Gáktemohta – Gápptemota – Gåptoemote – (Koftemote)

Teksten er et omarbeidet utdrag fra en reportasje hentet fra det samiske ungdomsmagasinet Š nr. 92-2017, som utgis på forlaget Iđut AS. Teksten består av to frittstående intervjuer og bilder av intervjuobjektene. I tillegg er det bilder som passer til teksten, men som ikke er direkte knyttet til det som sies i tekstene.

Teksten omhandler koftetrender blant unge samer, og består av to intervjuer og til sammen 9 fotografier. Tekstens første del er et intervju med Naima Khan Nergård (21) fra Divtasvuodna/Tysfjord. Hun forteller bl.a. om hvorfor hun velger å bruke kofte, hva kofta betyr for henne og hva hun synes er viktig når hun skal sy seg liidnegákti (kofte av lett, blomstret bomullstøy). Ett av fotografiene er knyttet til denne reportasjen. Tekstens andre del er et intervju med Máhtte Kuhmunen (15) fra Sudjavárri. Han forteller om sin fargerike liidnegákti og den gule hatten og solbrillene han har valgt å bruke til kofta. Kofta til Máhtte er spesielt iøynefallende, både på grunn av at den er fargerik, men også fordi det ikke er vanlig at gutter/menn bruker blomstrete liidnegákti. To av fotografiene er knyttet til denne reportasjen. De øvrige 6 fotografiene viser unge samer fra ulike områder, og hvordan de har valgt å bruke liidnegákti eller andre koftevarianter med tilbehør.

3.1.2 Tekst 2, legende: Davvimehciid legeanda – Nuortta miehtsij subtsas – Dichte noerhtege skåajjen soptsese – (Den nordlige skogens legende)

Legenden er hentet fra antologien *Dás álget johtolagat / Der veiene tar til* med forfattere fra Barents-regionen (red.: Valerij M. Lemesov, utgitt på Orkana forlag). Prøveteksten består av en sammenhengende tekst, og en illustrasjon som er utarbeidet spesielt for prøven. Originalteksten har ingen illustrasjoner.

Dette er en legende/eventyr med tematikk hentet fra samisk mytologi og reindrift i nordområdene. En samegutt er ute og gjeter reinflokken, og som tidsfordriv plystrer han. Han bryter dermed et gammelt forbud, som sier at man ikke skal plystre når nordlyset flammer på himmelen. Nordlyset henter både gutten og reinflokken, til foreldrenes store fortvilelse. De får råd om at de kan få gutten tilbake hvis de tar guttens kjæreste med til stedet hvor nordlyset hentet ham – men foreldrene vet ikke om gutten har noen kjæreste. Den første jenta som tilbyr seg å hjelpe er for liten og ikke «fin nok» og blir avvist av guttens foreldre. Den neste jenta som kommer er flott og staselig. Hun får være med til stedet hvor gutten

forsvant, men de får ikke gutten tilbake, fordi dette ikke er guttens riktige kjæreste. Den første jenta som meldte seg, får da en ny sjanse – og hun greier å få både gutten og reinflokken tilbake fra nordlyset.

3.1.3 Tekst 3, sakprosa: Luossa – Luossa – Loese – (Laks)

Dette er en sammensatt tekst om laks. Teksten består av faktatekst i flere deler og en joiketekst (laksens joik). I framstillingen inngår det to illustrasjonsbilder uten bildetekst, ett illustrasjonsbilde av laks med navn på laksens ulike deler, samt en bildeserie med bildetekster om laksens utvikling.

I faktadelen er det ulik informasjon om atlantehavslaks. Informasjonen omhandler bl.a. leveområde for laks, hvor stor den kan bli, fysiske særtrekk, at den går opp i elvene for å gyte osv. Bildeserien består av 7 fotografier med bildetekst, som illustrerer laksens utvikling fra rogn til fisk. Ved siden av bildeserien har vi også med en sammenhengende tekst som forklarer nærmere hva som skjer fra og med gyteprosessen starter og fram til laksen første gang vandrer ut i havet når den er 3–5 år gammel. Joiketeksten er *dajahusat* (verselinjene) til *Laksens joik*, som første gang ble gjengitt i Otto Donners bok *Lappalaisia lauluja* i 1876. Denne joiken beskriver laksens betydning for samene i området ved Tanaelva. Deler av teksten er oversatt fra norsk til alle tre samiske språkene. Deler av teksten forelå på nordsamisk, og er oversatt til lulesamisk og sørsamisk. Teksten er tilpasset nasjonale prøver.

3.1.4 Tekst 4, nettartikkel: Guovžžabaika* – Bierna bajkka* – Duvrie* – (Bjørneskit*)

*Fullstendig tittel: Dákkár baikkain soaittát dinestit 2000 ruvnno – Dån soajtá 2000 krávnáv oadtjot dákkár bajkajs – Daagkerh bajhkeste maahtah 2000 tjåervieh dienesjidh – Med denne skiten kan du tjene 2000 kroner.

Prøvetekstens første del er en nettartikkel som ble publisert på nordsamisk 18.9.2015 i den samiske avisen Ávvir. Artikkelen handler om at det er mulig å vinne penger ved å samle inn og sende inn bjørneskit til det nasjonale programmet for registrering av store rovdyr. Man får informasjon om hvordan man skal samle inn, oppbevare, registrere og levere inn bjørneskiten for å være med i trekningen av en premie på 2000 kr. Teksten inneholder ett illustrasjonsfoto. Teksten er oversatt og tilpasset til nordsamisk av journalisten, og er videre tilpasset nasjonale prøver og oversatt til lulesamisk og sørsamisk. Prøvetekstens andre del er en sammensatt faktatekst, med bilder og faktaopplysninger om bjørnen. Det gis generell informasjon om bjørn, bjørnens diett, og hvor bjørnen lager hi, samt om bjørnungeenes fødsel, størrelse og første leveår. Teksten inneholder 5 illustrasjonsfoto med bildetekst. Teksten er tilpasset nasjonale prøver og oversatt til nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk. Teksten ligner på tekster som er vanlige i nettaviser.

3.1.5 Tekst 5, romanutdrag: Mánoheahpe – Mánnodihpe – Askediepie – (Måneskinn)

Dette er et utdrag fra en ungdomsroman skrevet av Elin Á. Rógvi. Originalen er utgitt på færøysk, med tittelen Mánalýsi. Romanen finnes i dansk oversettelse (Måneskin) og nordsamisk oversettelse (Mánoheahpe). Et utdrag av teksten er tilpasset nasjonale prøver og oversatt til lulesamisk og sørsamisk.

Dette er en fortelling av realistisk karakter beregnet for mellomtrinnet/ungdomstrinnet. Prøveteksten er en sammenhengende tekst som gir en del av hendelsesforløpet i boka, men som kan stå alene. Teksten begynner med en kort redegjørelse for hva som har skjedd, slik at leseren kan forstå konteksten. Det er

tre illustrasjoner (tegninger) til teksten, den første er hentet fra boka forside og de to andre er hentet fra tekstkapitlet. Illustrasjonene viser en del av hendelsesforløpet.

Utdraget fra *Mánoheahpe* handler om Benja, Bjarke og André som bor i Tórshavn på Færøyene. Benja er Bjarkes søster, og André er Bjarkes venn. Benja og Bjarkes foreldre er skilt, og ungdommene har bestemt seg for å spionere på faren til Benja og Bjarke, fordi de mistenker at han har funnet seg en ny kjæreste. På samme tid er et berømt maleri med tittelen *Mánoheahpe*/Måneskinn forsvunnet fra en kunstutstilling. Politiet antar at maleriet er stjålet. De tre ungdommene vil prøve å finne ut hva som har skjedd med maleriet. Derfor spionerer de også på en mann som heter David, fordi de mistenker ham for å ha noe å gjøre med maleriet. Ungdommene drar til Davids hus for å spionere, og lete etter spor av maleriet. Utdraget slutter med at ungdommene har funnet fram til et rom fullt av malerier, da de blir tatt på fersk gjerning av David.

3.1.6 Informasjon om tekstene i tabellform

Tabellen nedenfor gir utfyllende informasjon om tekstene, blant annet mht. antall ord, illustrasjoner etc.

Tekst	Illustrasjoner	Lengde	Tekstomene / sjanger	Type	Fagområde
Tekst 1: Koftemote	9 fotografier (fargefoto)	Nordsamisk: 675 ord Lulesamisk 696 ord Sørsamisk: 629 ord	Reportasje, illustrert	Sammensatt tekst, med brødtekst bestående av intervju (spørsmål og svar) og bilder	Samisk, samf.fag, duodji
Tekst 2: Den nordlige skogens legende	1 illustrasjon (farger)	Nordsamisk: 667 ord Lulesamisk: 662 ord Sørsamisk: 664 ord	Skjønnlitteratur, eventyr/legende	Sammenhengende tekst	Samisk
Tekst 3: Laks	2 ill.foto, 1 figur med tekst, 1 serie med 7 foto + bildetekster	Nordsamisk: 535 ord Lulesamisk: 579 ord Sørsamisk: 583 ord	Sakprosa (Fagtekst), illustrert	Sammensatt tekst som består av en ingress og en brødtekst, samt illustrasjonsfotografier, figur med tekst. Den andre delen består av en bildeserie inkl. bildetekst. Bildeserien med bildetekster utgjør en viktig del av innholdet.	Naturfag Samf.fag
Tekst 4: Bjørneskit	7 fotografier hvorav 1 av journalisten	Nordsamisk: 653 ord Lulesamisk: 657 ord Sørsamisk: 658 ord	Nettartikkel, fagtekst, illustrert	Sammensatt tekst, 1 fotografi i første del, 5 fotografier i andre del.	Naturfag, Samfunnsfag
Tekst 5: Måneskinn	3 tegnede illustrasjoner	Nordsamisk: 1250 ord Lulesamisk: 1207 ord Sørsamisk: 1076 ord	Skjønnlitteratur, roman-utdrag	Skjønnlitterær sammenhengende tekst med illustrasjoner. Fortelling av realistisk karakter	Samisk

Tabell 2: Oversikt over tekstene i tabellform

3.2 Oppgaveformat og leseaspekt for hele prøven

2018-prøven for 8. og 9. trinn har bestått av 40 oppgaver, med høyest mulig oppnådd poengsum 40 poeng. Her gis en oversikt over hele prøven sett under ett. Mer detaljerte oversikter over de enkelte oppgavene gis i kapittel [5 Resultater fra årets prøve](#).

3.2.1 Fordeling av oppgaver etter oppgaveformat

I 2018-prøven for 8. og 9. trinn var 37 oppgaver (92,5 %) flervalgsoppgaver, og 3 av oppgavene (7,5 %) var åpne oppgaver. Alle flervalgsoppgavene har hatt ett spørsmål med fire svaralternativer, hvorav ett av alternativene er riktig svar på oppgaven. I de åpne oppgavene skulle eleven selv formulere riktig svar. Spennet i formuleringen har vært fra et ettordssvar (svaret er angitt med ett ord), til å skrive med flere ord eller med en egenprodusert setning.

Tabellen nedenfor viser fordelinga mellom flervalgsoppgaver og åpne oppgaver i den enkelte tekst og sammenlagt. Prøven inneholdt ikke sammensatte flervalgsoppgaver.

		Flervalgsoppgaver		Åpne oppgaver		Til sammen	
	Tekstens tittel	Antall	%	Antall	%	Antall	%
1. tekst	Koftemote	7	88 %	1	12 %	8	100 %
2. tekst	Den nordlige skogens legende	8	100 %	0	0 %	8	100 %
3. tekst	Laks	7	88 %	1	12 %	8	100 %
4. tekst	Bjørneskit	9	100 %	0	0 %	9	100 %
5. tekst	Måneskinn	6	86 %	1	14 %	7	100 %
	Til sammen	37	92,5 %	3	7,5 %	40	100 %

Tabell 3: Alle oppgaver fordelt etter leseaspekt og oppgaveformat, antall og prosentfordeling

3.2.2 Fordeling av oppgaver etter leseformål

I henhold til rammeverket skal prøven måle ulike deler av elevenes lesekompetanse. Oppgavene deles derfor inn etter tre leseformål, for å fange opp elevenes evne til å

- 1) finne fram til informasjon i tekster
- 2) forstå, tolke og sammenholde informasjon
- 3) reflektere over og vurdere tekstens form og innhold

Som beskrevet i rammeverket er det ikke her snakk om atskilte ferdigheter hos leserne. Det er derfor ikke en målsetning å vurdere disse hver for seg, men som delferdigheter som henger sammen i større eller mindre grad. Alle de tre leseformålene skal være representert i prøven, men trenger ikke nødvendigvis ha lik vektlegging og omfang i prøvene. De tre leseformålene som skal måles i prøven, avgrenser samlet sett oppgavene. Mange av oppgavene i prøven kan måle flere leseformål, i og med at oppgavene inneholder elementer fra flere leseformål i samme oppgave, noen ganger i nesten samme grad. Oppgavene er derfor definert etter det leseformålet som kan sies å være mest framtrædende.

Fordelingen av oppgaver etter leseformål er prosentvis forskjellig for hver tekst. De enkelte hovedtekster har prosentvis flere spørsmål av ett leseformål og færre av de to andre. Alle spørsmålene i prøven er

kategorisert til ett leseformål, selv om de stort sett også har elementer av de to andre leseformålene i seg. I 2018-prøven sett under ett har andelen finne-oppgaver vært noe større enn andelen tolkeoppgaver og refleksjonsoppgaver. Fordelt etter leseformål inneholdt prøven 47,5 % finne-oppgaver (19 oppgaver), 32,5 % tolkings-oppgaver (13 oppgaver) og 20 % refleksjonsoppgaver (8 oppgaver). Fordelingen er gitt i avrundede prosenttall.

Tabellen nedenfor viser fordelingen av oppgavene mellom leseformål for hver tekst, og sammenlagt.

	Tekstens tittel	Finne		Tolke		Reflektere		Til sammen	
		Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
1. tekst	Koftemote	3	38 %	2	25 %	3	38 %	8	100 %
2. tekst	Den nordlige skogens legende	5	63 %	1	13 %	2	25 %	8	100 %
3. tekst	Laks	4	50 %	4	50 %	0	0 %	8	100 %
4. tekst	Bjørneskit	3	33 %	4	44 %	2	22 %	9	100 %
5. tekst	Måneskinn	4	57 %	2	29 %	1	14 %	7	100 %
	Til sammen	19	47,5 %	13	32,5 %	8	20 %	40	100 %

Tabell 4: Oppgaver fordelt etter leseformål, antall og prosentfordeling

For hele prøven er fordelingen mellom leseaspekt og oppgaveformat slik det fremkommer i tabellen nedenfor. Av alle flervalgsoppgavene i hele prøven er 43 % finne-oppgaver, 35 % er tolkeoppgaver og 22 % er refleksjonsoppgaver. Av alle åpne oppgaver i prøven er 100 % finneoppgaver (alle oppgavene).

Leseaspekt	Finne		Tolke		Reflektere		Til sammen	
Oppgaveformat	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Flervalgsoppgaver	16	43 %	13	35 %	8	22 %	37	100 %
Åpne oppgaver	3	100 %	0	0 %	0	0 %	3	100 %
Til sammen	19	47,5 %	13	32,5 %	8	20 %	40	100 %

Tabell 5: Alle oppgaver fordelt etter leseformål og oppgaveformat, antall og prosentfordeling

4 Prøvens validitet og reliabilitet

4.1 Validitet

Lesing er en av de fem grunnleggende ferdighetene i alle fag i henhold til Kunnskapsløftet Samisk. Nasjonale prøver i lesing på samisk skal i best mulig grad gjenspeile dette og kartlegge elevenes ferdigheter i lesing på samisk. I dette kapitlet vurderes prøvenes validitet og utforming ut fra prøvens innhold, sammensetning og oppbygging. Prøvene er gjennomført digitalt på alle tre språk.

De nasjonale prøvene i lesing på samisk blir laget parallelt på de tre samiske språkene som er definert som opplæringspråk i Opplæringsloven – nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk. Elevene tar prøven på det språket de har som førstespråk. Prøvene er utformet på grunnlag av språkenes egenarter, samfunns-situasjoner og kulturbakgrunner og etter kriteriene i *Rammeverk for nasjonale prøver i lesing samisk* (Udir)¹. Dette rammeverket følger i stor grad rammeverket for norske prøver, med unntak av at de samiske prøvene blir laget ut fra samisk språk og kultur og samfunn som utgangspunkt, og ut fra de til enhver tid gjeldende læreplaner for fagene i læreplanverket Kunnskapsløftet Samisk. De skiller seg også fra de norske prøvene ved at de ikke er pilotert slik norskspråklige prøver er.

Prøvene for 8. og 9. trinn gjennomføres tidlig på høsten. I 2018 ble de gjennomført i perioden 10.- 28. september, med siste frist for registrering av resultater den 28. september.

Prøvene er utarbeidet for å passe for 8. trinn og er derfor laget med utgangspunkt i beskrivelsene av hva lesing som grunnleggende ferdighet er i Kunnskapsløftet Samisk (LK06S), slik det framgår av

- 1) de generelle formålene for ulike fag, slik de framstår i den enkelte læreplanen for fagene elevene har hatt i løpet av barnetrinnet, m.a.o. de fleste av fagene som har kompetansemål etter 7. årstrinn,
- 2) beskrivelsene av hovedområdene for fagene i den enkelte læreplan for fag,
- 3) beskrivelsene av hva lesing som grunnleggende ferdighet er i det enkelte fag, og
- 4) ut fra kompetansemålene etter 7. årstrinn som omhandler lesing i de ulike læreplanene for fag;

og vår tolkning av dette.

Vår kunnskap om elevenes lesekompetanse på de aktuelle årstrinn ligger også til grunn for både tekstutvalg og oppgaveutforming.

Elevene på 8. og 9. trinn har ulike typer og ulike grader av lesekompetanse både innenfor hvert av årstrinnene og mellom trinnene. I dette ligger det også at elevene også har ulik kompetanse i å lese forskjellige typer tekster. For å vise og måle elevenes kompetanse i å lese ulike tekster, er det lagt vekt på å finne ulike typer tekster som omhandler ulike temaer. Vi har også lagt vekt på å finne tekster av ulik lengde og variert vanskegrad, og lage oppgaver av ulik vanskegrad.

I 2018-prøven har det vært fem hovedtekster i ulike teksttyper og sjangere. Vi har lagt vekt på å basere tekstmangfoldet på aktuelle tekster som elevene vanligvis møter. Under utarbeidelsen av prøvene er det lagt vekt på å bruke tekster som allerede finnes i samiskspråklig litteratur på ett av språkene, og som er tilpasset mellomtrinnet, og i noen tilfeller ungdomstrinnet. Det er også lagt vekt på å velge ut tekster fra

¹http://www.udir.no/Upload/Nasjonale_prover/2012/rammeverk_nasjonale_prover_samisk_vedlegg.pdf?epslanguage=no

publiserte bøker, hefter, tidsskrifter og annet skriftlig papirbasert materiale, men også fra allment tilgjengelige samiskspråklige internettsider.

Originalreportasjen som tekst 1 (Koftemote) er en tilpasning av, var utformet slik at første del forelå på lulesamisk (den om jenta) og andre del (om gutten) på nordsamisk. Tekstdelene ble oversatt og tilpasset mellom alle de tre samiske språkene. Tekst 2 (Den nordlige skogens legende) og tekst 5 (romanutdraget fra Mánoheahpe) forelå allerede på nordsamisk, disse er oversatt og tilpasset til lule- og sørsamisk. For tekst 3 (Laks) og tekst 4 (Bjørneskit) forelå deler av tekstene allerede på nordsamisk, og deler av tekstene fantes på norsk. Tekstene ble oversatt og tilpasset til bruk i prøvene og oversatt slik at alle tekstdeler forelå på alle de tre samiske språkene.

Med fem hovedtekster er det begrenset hvor faglig bredt man kan favne i en og samme prøve. For å fylle målsetninga om å måle elevenes kompetanse i å lese ulike teksttyper, sjangre og tekstkompleksitet, har tekstutvalget bestått av tekster som kan brukes i ulike fag. To av tekstene kan knyttes opp mot flere fagområder. Tekst 1 (Koftemote) kan knyttes opp mot fagene samisk, samfunnsfag og duodji; og tekst 3 (Laks) kan knyttes opp mot naturfag og samfunnsfag. Tekst 4 (Bjørneskit) kan knyttes opp mot naturfag og samfunnsfag, og tekstene 2 (legenden) og 5 (romanutdrag) er aktuelle i samiskfaget.

For å speile tekstmangfoldet legges det vekt på å finne ulike typer tekster av forskjellig kompleksitet. Som man kan se av [Tabell 2: Oversikt over tekstene i tabellform](#), er de valgte tekstene av ulike lengder når det gjelder antall ord, og tekstene har ulikt forhold mellom tekster, illustrasjoner og andre fremstillinger. Det har vært valgt tekster hvor illustrasjonene spiller en stor rolle for innholdet i teksten, og hvor bildeserie og figurer gir en annen informasjon som kan leses uavhengig av brødteksten. Det er også valgt tekster hvor illustrasjonene til en viss grad er utfyllende for tekstene, eller til hjelp for forståelsen av innholdet. En av tekstene har også en illustrasjon som ikke har noen egentlig funksjon. Dette er i samsvar med de tekstene elever møter i skolesammenheng og i dagliglivet.

Under utvelgelse av tekster og under prøveutforminga vurderes det kontinuerlig hvordan tekstenes språk, ordtilfang, kompleksitet og innhold passer til det enkelte samiske språk og elevgruppens bakgrunn. Forskjellene mellom språkene skriver seg fra både genuint språklige forskjeller, men også det enkelte språks samfunnssituasjon, opplæringssituasjon og læremiddelsituasjon. Innen en del fagområder og temaer er de tre samiske språkene forskjellige med tanke på terminologi og fagspråk, både når det gjelder tilfang og utbredelse. For eksempel finnes det temaer og fagområder med en svært omfattende og godt kjent terminologi og fagspråk på ett av språkene, mens det kanskje ikke finnes tilsvarende fagspråk og terminologi for ett eller begge de to andre språkene. Dette har med kulturelle og samfunnsmessige forhold å gjøre. I andre tilfeller kan det finnes parallell terminologi for alle tre språkene, men som ikke er brukt i skolesammenheng, i lærebøker og faglitteratur. Grunnen til dette er mangel på parallelle lærebøker eller annet materiale for denne aldersgruppen på alle tre samiske språk. Andre ganger finnes det ingen læremidler for det aktuelle faget på noen av de samiske språkene. Det varierer også veldig i hvor stor grad samisk terminologi og fagspråk innen forskjellige fagfelt er implementert i opplæringa. Dette har sammenheng med hvilke fag elevene får opplæring i på samisk. Alle elever som tar leseprøvene på ett av språkene har ikke nødvendigvis opplæring på samisk i alle fag. Dette medfører at elevene ikke har like erfaringer med å lese forskjellige typer tekster, eller trening i å bruke terminologi for et gitt fagfelt. I slike tilfeller kan tekster på ett samisk språk blir vanskeligere og mer komplekse for elevene enn på et annet språk. For å unngå slike situasjoner, legger vi under utvelgelsen og bearbeidingen av tekster vekt på at tekstene skal ha et innhold og fagspråk som er omtrent like kjent på alle språk og i alle områder.

Det er under utvelgelsen av tekster og senere under utforminga av tekstene lagt vekt på å få en tekst med så generell terminologi og fagspråk som mulig, og best mulig tilpasset aldersgruppen. For å få mest mulig like tekster for de tre språkene, mht. kompleksitet, vanskegrad og tekstlengde, har vi vurdert og tilpasset både innhold og språket i tekstene slik at de blir av omtrent samme kompleksitet på alle språk. Dette må også gjøres når man oversetter tekster mellom de samiske språkene. I årets prøve var tekst 3 (Laks) mest utfordrende, fordi terminologi og fagspråk om laks ikke er like utbredt i sør- og lulesamisk som i nordsamisk.

En annen grunn til at elever ikke har samme kjennskap til terminologien er at ikke alle elever med samisk som førstespråk får opplæring på samisk i andre skolefag. Alle elever som gjennomfører nasjonale prøver i lesing på samisk følger ikke LK06S fullt ut. Enkelte har bare faget samisk på samisk. Tekstene er valgt ut med tanke på at tema og innhold i tekster fra andre fag skal være kjent for elevene fra før, eller være kunnskapsmessig lett å tilegne seg, selv om de ikke har opplæring på samisk i alle fag. Det er derfor lagt vekt på at ordtilfang og språk i tekstene må være så generelt og lett tilgjengelig at elever som kun har opplæring i samisk skal kunne dette fra andre sammenhenger, eller tilegne seg forståelse av innholdet under lesingen. I tekster med et mer spesialisert ordforråd, er det lagt vekt på man innen tekstens ramme eller ut fra konteksten skal kunne forstå innholdet. I de tekstene vi har grunn til å anta at ord eller uttrykk er vanskelige for elevene, har vi forsøkt å forklare ordet i fotnoter, ordliste eller i teksten, eller med illustrasjoner.

Prøvene i lesing på samisk blir ikke pilotert i forkant av ordinær gjennomføring, på grunn av at populasjonen er så liten og prøvens innhold fort ville bli allment kjent. Prøven er vurdert med hensyn til kvalitet før gjennomføringa. Det er anledning til å prøve ut tilsvarende tekster og oppgavetyper med det formål å kunne utarbeide gode tekster og oppgaver til den ordinære prøven.

Alt i alt har oppgavene vært fordelt slik:

Oppg.	Tekst	Prøvens faglige aspekter				Riktig svar	Max. poeng
		Teksttype	Fagtilhørighet	Leseformål	Oppgaveformat		
1	Koftermote	Reportasje	Sam., samf., duo.	Tolke	Flervalg	A	1
2	Koftermote	Reportasje	Sam., samf., duo.	Finne	Åpen	Åpen	1
3	Koftermote	Reportasje	Sam., samf., duo.	Finne	Flervalg	B	1
4	Koftermote	Reportasje	Sam., samf., duo.	Reflektere	Flervalg	C	1
5	Koftermote	Reportasje	Sam., samf., duo.	Tolke	Flervalg	B	1
6	Koftermote	Reportasje	Sam., samf., duo.	Finne	Flervalg	D	1
7	Koftermote	Reportasje	Sam., samf., duo.	Reflektere	Flervalg	A	1
8	Koftermote	Reportasje	Sam., samf., duo.	Reflektere	Flervalg	D	1
9	Legende*	Eventyr	Samisk	Finne	Flervalg	B	1
10	Legende	Eventyr	Samisk	Finne	Flervalg	C	1
11	Legende	Eventyr	Samisk	Finne	Flervalg	A	1
12	Legende	Eventyr	Samisk	Reflektere	Flervalg	B	1
13	Legende	Eventyr	Samisk	Reflektere	Flervalg	A	1
14	Legende	Eventyr	Samisk	Finne	Flervalg	D	1
15	Legende	Eventyr	Samisk	Tolke	Flervalg	B	1
16	Legende	Eventyr	Samisk	Finne	Flervalg	A	1
17	Laks*	Sakprosa	Naturfag	Tolke	Flervalg	B	1
18	Laks	Sakprosa	Naturfag	Finne	Flervalg	A	1
19	Laks	Sakprosa	Naturfag	Finne	Åpen	Åpen	1
20	Laks	Sakprosa	Naturfag	Tolke	Flervalg	D	1

21	Laks	Sakprosa	Naturfag	Finne	Flervalg	B	1
22	Laks	Sakprosa	Naturfag	Finne	Flervalg	C	1
23	Laks	Sakprosa	Naturfag	Tolke	Flervalg	C	1
24	Laks	Sakprosa	Naturfag	Tolke	Flervalg	B	1
25	Bjørneskit*	Nettartikkel	Naturf., samf.	Tolke	Flervalg	A	1
26	Bjørneskit	Nettartikkel	Naturf., samf.	Finne	Flervalg	D	1
27	Bjørneskit	Nettartikkel	Naturf., samf.	Finne	Flervalg	C	1
28	Bjørneskit	Nettartikkel	Naturf., samf.	Reflektere	Flervalg	B	1
29	Bjørneskit	Nettartikkel	Naturf., samf.	Tolke	Flervalg	B	1
30	Bjørneskit	Nettartikkel	Naturf., samf.	Reflektere	Flervalg	D	1
31	Bjørneskit	Nettartikkel	Naturf., samf.	Finne	Flervalg	A	1
32	Bjørneskit	Nettartikkel	Naturf., samf.	Tolke	Flervalg	B	1
33	Bjørneskit	Nettartikkel	Naturf., samf.	Tolke	Flervalg	C	1
34	Måneskinn	Romanutdrag	Samisk	Finne	Flervalg	C	1
35	Måneskinn	Romanutdrag	Samisk	Finne	Flervalg	A	1
36	Måneskinn	Romanutdrag	Samisk	Tolke	Flervalg	B	1
37	Måneskinn	Romanutdrag	Samisk	Reflektere	Flervalg	C	1
38	Måneskinn	Romanutdrag	Samisk	Finne	Åpen	Åpen	1
39	Måneskinn	Romanutdrag	Samisk	Tolke	Flervalg	A	1
40	Måneskinn	Romanutdrag	Samisk	Finne	Flervalg	D	1
Maksimal poengsum							40

Tabell 6: Informasjon om den enkelte oppgave

*For fullstendig tittel, se omtale i kap. 3.1.

4.2 Reliabilitet

For 8. trinnet (n= 79; 43 jenter og 36 gutter) er Cronbach's alpha = .876. N of Items = 40

For 9. trinnet (n= 72; 41 jenter og 31 gutter) er Cronbach's alpha = .891. N of Items = 40

Dette er innenfor kravene som settes i rammeverket for nasjonale prøver i lesing på samisk. Kravet er at Cronbach's alpha ikke skal være under 0.8.

Det er stor variasjon i korrelasjonen mellom råskåre og oppgaveresultat. Dette har sammenheng med at oppgavene ikke piloterer på forhånd, og at vi derfor ikke kan redigere spørsmål og svaralternativer ut fra piloteringsresultater.

5 Resultater fra årets prøve

Elevene på 8. og 9. trinn er på forskjellige kompetansenivåer når det gjelder lesing, både innad i hvert av trinnene, og mellom trinnene. For å speile dette, har det i prøven både vært tekster av forskjellig lengde og vanskelighetsgrad, og oppgaver av ulik vanskegrad. I dette kapitlet vises det hvordan elevene har prestert på de ulike tekstene og oppgavene, og resultater ut fra forskjellige parametere.

5.1 Prøvens p-verdier som helhet

Prøvenes vanskegrad er målt ut fra p-verdi. **P-verdi** angir hvor mange prosent av alle elevene som har besvart oppgaven riktig. Det oppgis p-verdi for 8. og 9. trinn hver for seg.

Pdiff, kjønn angir differansen mellom jentenes og guttenes resultater. Positive tall (ikke minus) angir hvor stor andel i prosentpoeng av jentene klarte seg bedre enn guttene på oppgaven. Negativt fortegn (-) foran tallet angir hvor stor prosentpoeng andel av jentene klarte seg dårligere enn guttene på oppgaven.

Pdiff, 9-8 angir differansen mellom 9. trinns og 8. trinns resultater. Positive tall angir hvor stor andel i prosentpoeng av 9. trinns elever som klarte seg bedre enn 8. trinns elever på oppgaven. Negativt fortegn (-) foran tallet angir at 8. trinns elever har greid seg bedre enn 9. trinns elever.

	NP08	NP09	P-diff 9-8
Gjennomsnittlig p-verdi, alle	.61	.68	.07
Gjennomsnittlig p-verdi, gutter	.54	.59	.05
Gjennomsnittlig p-verdi, jenter	.68	.74	.06
Gjennomsnitt pdiff	.14	.15	

Tabell 7: P-verdier for prøven som helhet (8. trinn: $n = 79$, 36 gutter og 43 jenter; 9. trinn: $n = 72$, 31 gutter og 41 jenter)

Gjennomsnittlig prosentverdi for hele prøven 2018 er på $p = .61$ for 8. trinn. For 9. trinn er gjennomsnittlig p-verdi for hele prøven $p = .68$.

Følgende tabell viser utviklingen i p-verdi for hele prøven for 8. og 9. trinn for perioden 2013–2018:

	NP08	NP09	P-diff 9-8
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2018	.61	.68	.07
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2017	.58	.60	.02
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2016	.59	.69	.10
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2015	.54	.63	.09
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2014	.61	.77	.16
Gjennomsnittlig p-verdi hele prøven 2013	.65	.69	.04

Tabell 8: Utvikling i p-verdi for hele prøven (2013–2018)

Av Tabell 8 ser vi at på 2018-prøven skårer både 8. trinn og 9. trinn noe bedre enn på 2017-prøvene. Differansen mellom 9. trinns og 8. trinns resultater på 2018-prøven er $P\text{-diff } 9-8 = .07$. Dette er høyere enn for 2017-prøven.

Vi har ikke grunnlag for å si noe om utviklingen av elevenes leseferdigheter på bakgrunn av dette, i og med at prøvene ikke inneholder ankeroppgaver.

5.2 Prestasjoner fordelt etter tekster

Tabellene nedenfor viser gjennomsnittlige p-verdier per tekst for 8. trinn og 9. trinn.

Tekst nr		Gj.snittlig p-verdi NPLES08	Gj.snittlig p-verdi gutter NPLES08	Gj.snittlig p-verdi jenter NPLES08	Gj.snittlig P-diff kjønn NPLES08
Tekst 1	Koftemote	.64	.56	.70	.14
Tekst 2	Legende	.61	.49	.71	.22
Tekst 3	Laks	.63	.59	.66	.07
Tekst 4	Bjørneskit	.63	.57	.69	.12
Tekst 5	Måneskinn	.54	.46	.61	.15
	Gj.snittlig p-verdi, hele prøven	.61	.54	.68	.14

Tabell 9: Gjennomsnittlig p-verdi per tekst, 8. trinn 2018

Tekst nr		Gj.snittlig p-verdi NPLES09	Gj.snittlig p-verdi gutter NPLES09	Gj.snittlig p-verdi jenter NPLES09	Gj.snittlig P-diff kjønn NPLES09
Tekst 1	Koftemote	.72	.65	.76	.11
Tekst 2	Legende	.67	.56	.75	.19
Tekst 3	Laks	.72	.65	.76	.11
Tekst 4	Bjørneskit	.67	.61	.72	.11
Tekst 5	Måneskinn	.60	.47	.70	.24
	Gj.snittlig p-verdi, hele prøven	.68	.59	.74	.15

Tabell 10: Gjennomsnittlig oppnådd p-verdi per tekst for 9. trinn 2018

Tekst 1 oppleves som enklest på 8. trinn, men differansen mellom denne og tekstene 3 og 4 er liten. På 9. trinn oppleves tekstene 1 og 3 som enklest. Tekst 5 oppleves som vanskeligst både på 8. og 9. trinn. På 2018-prøven skårer 9. trinn bedre enn 8. trinn på samtlige tekster. Forskjellen i P-verdi mellom 9. og 8. trinn er størst for tekst 3 (Pdiff = .09) og lavest for tekst 4 (Pdiff = .04).

Når man sorterer tabellene etter p-verdi for alle elever fra vanskeligst til lettest for 8. trinn, blir rekkefølgen slik

Tekst nr		Gj.snitt p-verdi NPLES08
Tekst 5	Måneskinn	.54
Tekst 2	Legende	.61
Tekst 3	Laks	.63
Tekst 4	Bjørneskit	.63
Tekst 1	Koftemote	.64
Hele prøven		.61

Tabell 11: Tekstenes vanskegrad fra vanskeligst til lettest, 8. trinn

Ved å sortere tekstene fra vanskeligst til lettest etter p-verdi for alle på 9. trinn, blir rekkefølgen slik

Tekst nr		Gj.snitt p-verdi NPLES09
Tekst 5	Måneskinn	.60
Tekst 2	Legende	.67
Tekst 4	Bjørneskit	.67
Tekst 1	Koftemote	.72
Tekst 3	Laks	.72
Hele prøven		.68

Tabell 12: Tekstenes vanskegrad sortert fra vanskeligst til lettest, 9. trinn

Romanutdraget *Måneskinn* er den vanskeligste teksten for både 8. og 9. årstrinn. For 8. trinn er Tekst 1 *Koftemote* enklest, mens Tekst 3 *Laks* er enklest for 9. trinn.

5.3 Kjønnforskjeller på tekstnivå

I likhet med de fleste tidligere prøver, skårer jentene jevnt over bedre på tekstnivå enn guttene på samme trinn. Dette gjelder både 8. og 9 trinn.

5.3.1 Om kjønnforskjeller på 8. trinn

På 8. trinn er gjennomsnittlig P-diff kjønn = .14 for hele prøven. Differansen mellom kjønnene er høyest for Tekst 2 *Legende* (p-diff kjønn = .22) og lavest for Tekst 3 *Laks* (p-diff kjønn = .07), se tabell 9.

Guttene på 8. trinn skårer gjennomgående lavere enn jentene på samme trinn. Som vi ser av tabellene 13 og 14, så er guttenes beste gjennomsnittlige p-verdi på tekstnivå (tekst 3, p-verdi = .59) lavere enn jentenes dårligste gjennomsnittlige p-verdi på tekstnivå (tekst 5, p-verdi = .61). Samme tendens ser vi for 9. trinn.

Tekstenes rekkefølge fra vanskeligst til lettest når den er sortert etter guttenes p-verdier på 8. trinn er slik:

Tekst nr		Gj.snittlig p-verdi gutter NPLES08
Tekst 5	Måneskinn	.46
Tekst 2	Legende	.49
Tekst 1	Koftemote	.56
Tekst 4	Bjørneskit	.57
Tekst 3	Laks	.59
	Hele prøven	.54

Tabell 13: Tekstrekkefølge fra vanskeligst til lettest etter p-verdi for gutter 8. trinn.

Tekstenes rekkefølge fra vanskeligst til lettest når den er sortert etter jentenes p-verdier for 8. trinn er slik:

Tekst nr		Gj.snittlig p-verdi jenter NPLES08
Tekst 5	Måneskinn	.61
Tekst 3	Laks	.66
Tekst 4	Bjørneskit	.69
Tekst 1	Koftemote	.70
Tekst 2	Legende	.71
	Hele prøven	.68

Tabell 14: Tekstrekkefølge fra vanskeligst til lettest etter p-verdi for jenter 8. trinn.

5.3.2 Om kjønnsforskjeller på 9. trinn

På 9. trinn er gjennomsnittlig P-diff kjønn = .15 for hele prøven. Differansen mellom kjønnene er høyest for tekst 5 *Måneskinn* (p-diff kjønn = .24) og lavest for tekstene 1 og 3 (p-diff kjønn = .11). Følgende tabeller viser resultatet når man sorterer tekstene etter rekkefølge fra vanskeligst til lettest etter p-verdi for jenter og gutter på 9. trinn:

Tekst nr		Gj.snittlig p-verdi gutter NPLES09
Tekst 5	Måneskinn	.47
Tekst 2	Legende	.56
Tekst 4	Bjørneskit	.61
Tekst 1	Koftemote	.65
Tekst 3	Laks	.65
	Hele prøven	.59

Tabell 15: Tekstrekkefølge fra vanskeligst til lettest etter p-verdi for gutter på 9. trinn

Tekst nr		Gj.snittlig p-verdi jenter NPLES09
Tekst 5	Måneskinn	.70
Tekst 4	Bjørneskit	.72
Tekst 2	Legende	.75
Tekst 3	Laks	.76
Tekst 1	Koftemote	.76
	Hele prøven	.74

Tabell 16: Tekstrekkefølge fra vanskeligst til lettest etter p-verdi for jenter på 9. trinn

Guttene på 9. trinn skårer gjennomgående lavere enn jentene på samme trinn. Som vi ser av tabellene 15 og 16, så er guttenes beste gjennomsnittlige p-verdi på tekstnivå (tekst 3, p-verdi = .65) lavere enn jentenes dårligste gjennomsnittlige p-verdi på tekstnivå (tekst 5, p-verdi = .70). Samme tendens ser vi for 8. trinn.

5.3.3 Sammenligning av kjønnsforskjeller for 8. og 9. trinn

Ut fra p-verdiene ser vi at romanutdraget *Måneskinn* (tekst 5) har vært vanskeligst både for gutter og jenter, på både 8. og 9. trinn. Jentene har likevel svart vesentlig mye bedre enn guttene på oppgavene til denne teksten. Dette ser vi ved at for denne teksten er p-diff, kjønn = .15 på 8. trinn, og p-diff, kjønn = .24

på 9. trinn. Det er verdt å merke seg at for 8. trinn ligger p-diff kjønn for tekst 5 nært opp til gjennomsnittet for hele prøven; mens det for 9. trinn er stor forskjell mellom p-diff kjønn for tekst 5 og gjennomsnittet for hele prøven.

Vi ser videre at Tekst 2 *Legende* er nest vanskeligste tekst for guttene, både på 8. og 9. trinn. For denne teksten er p-diff kjønn = .22 for 8. trinn og p-diff kjønn = .19 for 9. trinn.

For guttene har Tekst 3 *Laks* vært lettest, både på 8. og 9. trinn. På denne teksten er p-diff kjønn = .07 for 8. trinn og p-diff kjønn = .11 for 9. trinn. For jentene på 8. trinn var Tekst 2 *Legende* lettest (p-diff kjønn = .22). For jentene på 9. trinn var Tekst 1 *Koftemote* lettest (p-diff kjønn = .11).

Dette viser altså at guttene oppnår svakere resultater på lengre sammenhengende tekster enn på sammensatte tekster. For jentene ser vi ikke noen klare tendenser mht. teksttype, selv om den ene av de sammenhengende tekstene var vanskeligst også for denne gruppen.

5.4 Resultater fordelt på oppgavenivå og trinn

Tabell 17 nedenfor viser leseaspekt, oppgaveformat, p-verdi for alle på det enkelte trinn, og p-verdi for gutter og p-verdi for jenter på det enkelte trinn. I tillegg viser tabellen P-diff kjønn på hvert av trinnene, og p-diff, 9-8.

Oppg	Tekst	Formål	Oppg.-format	P-verdi alle NP08	P-verdi gutter, NP08	P-verdi jenter, NP08	Pdiff, kjønn NP08	P-verdi alle NP09	P-verdi gutter, NP09	P-verdi jenter, NP09	Pdiff, kjønn NP09	Pdiff, 9-8
1	Koftemote	T	Flerv.	.671	.53	.79	.26	.722	.71	.73	.02	.05
2	Koftemote	F	Åpen	.785	.81	.77	-.04	.903	.90	.90	.00	.12
3	Koftemote	F	Flerv.	.278	.25	.30	.05	.417	.32	.49	.17	.14
4	Koftemote	R	Flerv.	.759	.64	.86	.22	.875	.77	.95	.18	.12
5	Koftemote	T	Flerv.	.291	.19	.37	.18	.431	.29	.54	.25	.14
6	Koftemote	F	Flerv.	.722	.56	.86	.30	.778	.71	.83	.12	.06
7	Koftemote	R	Flerv.	.759	.72	.79	.07	.736	.71	.76	.05	-.02
8	Koftemote	R	Flerv.	.835	.81	.86	.05	.861	.81	.90	.10	.03
Gjennomsnitt for <i>Koftemote</i>				.638	.56	.70	.14	.715	.65	.76	.11	.08
9	Legende	F	Flerv.	.557	.44	.65	.21	.750	.52	.93	.41	.19
10	Legende	F	Flerv.	.684	.53	.81	.29	.764	.65	.85	.21	.08
11	Legende	F	Flerv.	.709	.58	.81	.23	.792	.71	.85	.14	.08
12	Legende	R	Flerv.	.405	.28	.51	.23	.347	.42	.29	-.13	-.06
13	Legende	R	Flerv.	.696	.61	.77	.16	.653	.58	.71	.13	-.04
14	Legende	F	Flerv.	.557	.44	.65	.21	.625	.48	.73	.25	.07
15	Legende	T	Flerv.	.570	.47	.65	.18	.667	.48	.80	.32	.10
16	Legende	F	Flerv.	.684	.56	.79	.24	.750	.65	.83	.18	.07
Gjennomsnitt for <i>Legende</i>				.608	.49	.706	.22	.668	.56	.75	.19	.06
17	Laks	T	Flerv.	.405	.39	.42	.03	.597	.55	.63	.09	.19
18	Laks	F	Flerv.	.835	.78	.88	.11	.917	.84	.98	.14	.08
19	Laks	F	Åpen	.785	.75	.81	.06	.889	.90	.88	-.03	.10
20	Laks	T	Flerv.	.861	.89	.84	-.05	.875	.90	.85	-.05	.01
21	Laks	F	Flerv.	.608	.42	.77	.35	.597	.39	.76	.37	-.01
22	Laks	F	Flerv.	.456	.44	.47	.02	.500	.39	.59	.20	.04
23	Laks	T	Flerv.	.519	.50	.53	.03	.694	.71	.68	-.03	.18

24	Laks	T	Flerv.	.557	.56	.56	.00	.653	.55	.73	.18	.10
Gjennomsnitt for Laks				.63	.59	.66	.07	.715	.653	.762	.109	.09
25	Bjørneskit	T	Flerv.	.835	.75	.91	.16	.917	.90	.93	.02	.08
26	Bjørneskit	F	Flerv.	.734	.64	.81	.18	.736	.58	.85	.27	.002
27	Bjørneskit	F	Flerv.	.709	.61	.79	.18	.750	.58	.88	.30	.04
28	Bjørneskit	R	Flerv.	.443	.42	.47	.05	.514	.52	.51	.00	.07
29	Bjørneskit	T	Flerv.	.722	.64	.79	.15	.722	.61	.80	.19	.00
30	Bjørneskit	R	Flerv.	.519	.42	.60	.19	.583	.42	.71	.29	.06
31	Bjørneskit	F	Flerv.	.582	.61	.56	-.05	.667	.58	.73	.15	.09
32	Bjørneskit	T	Flerv.	.494	.42	.56	.14	.458	.65	.32	-.33	.10
33	Bjørneskit	T	Flerv.	.671	.64	.70	.06	.681	.61	.73	.12	.01
Gjennomsnitt for Bjørneskit				.634	.571	.687	.116	.67	.606	.718	.11	.05
34	Måneskinn	F	Flerv.	.734	.61	.84	.23	.819	.71	.90	.19	.09
35	Måneskinn	F	Flerv.	.544	.50	.58	.08	.569	.48	.63	.15	.03
36	Måneskinn	T	Flerv.	.519	.47	.56	.09	.597	.45	.71	.26	.08
37	Måneskinn	R	Flerv.	.443	.39	.49	.10	.514	.39	.61	.22	.07
38	Måneskinn	F	Åpen	.430	.22	.60	.38	.569	.26	.80	.55	.14
39	Måneskinn	T	Flerv.	.481	.39	.56	.17	.472	.42	.51	.09	-.01
40	Måneskinn	F	Flerv.	.658	.64	.67	.04	.667	.55	.76	.21	.01
Gjennomsnitt for Måneskinn				.54	.46	.61	.15	.60	.47	.70	.24	.06
Gjennomsnitt for hele prøven				.61	.54	.68	.14	.68	.59	.74	.15	.07

Tabell 17: Oversikt over oppgavenes p-verdier for 8. trinn og 9. trinn, kjønnsdifferanser og differanse mellom trinn. (8. trinn: n = 79 elever, 36 gutter og 43 jenter; 9. trinn: n = 72 elever, 31 gutter og 41 jenter)

5.4.1 Om oppgavenivå på 8. trinn

Jentene på 8. trinn skårer jevnt over bedre enn guttene på samme trinn. For 8. trinn har guttene oppnådd bedre p-verdi på kun 3 av oppgavene: oppgave 2 (pdiff -.04), oppgave 20 (pdiff -.05) og oppgave 31 (pdiff -.05). Størst kjønnsforskjell er det på oppgave 38², som er en åpen finneoppgave, med p-diff, kjønn = .38. Oppgave 38 er også den oppgaven som har størst korrelasjon mellom råskåre og oppgaveresultat (korrelasjonskoeffisient 0,685).

Minst kjønnsforskjell ser vi på oppgave 24, som er en flervalgs-tolkeoppgave (p-diff = 0.0). Guttene har svart best på oppgave 20, som er en flervalgs-tolkeoppgave. På denne oppgaven er p-verdi = .89 for gutter og p-verdi = .84 for jenter (p-diff kjønn = -.05).

Av de 40 oppgavene er det 16 oppgaver hvor kjønnsforskjellen på 8. trinn ligger mellom pdiff = -.05 og pdiff = .09.

Av de 10 vanskeligste oppgavene for alle, er 3 av 10 oppgaver refleksjonsoppgaver, 4 av 10 er tolkeoppgaver og 3 av 10 er finneoppgaver. Av de 11 letteste oppgavene er 6 av 11 oppgaver finneoppgaver, og 2 av 11 er tolkeoppgaver, og 3 refleksjonsoppgaver. Av de 10 vanskeligste oppgavene er det en åpen oppgave, hvor det forventes at elevene selv formulerer et svar. Åpne oppgaver er beskrevet nærmere senere.

Tabell 18 nedenfor viser oppgaverekkefølge sortert etter vanskegrad etter p-verdi fra vanskeligst til lettest for alle på 8. trinn. Korrelasjon mellom råskåre og oppgaveresultater inngår i tabellen.

² Oppgave 38 oversatt til norsk er: Hva slags lukt kan kjennes i huset når Benja åpner (en) dør?
Riktig svar: Goikeguolli/Ruovrragan goikeguolli (Lukten av tørrfisk/harsk tørrfisk)

Tekst	Oppgavenr.	Lese- aspekt	Oppg. format	P-verdi alle NP08	P-verdi gutter, NP08	P-verdi jenter, NP08	Pdiff, kjønn NP08	Korrelasjon, råskåre, oppgaveres., inkl. samme oppgave
Koftemote	Oppgave 3	F	Flerv.	.278	.25	.30	.05	.136
Koftemote	Oppgave 5	T	Flerv.	.291	.19	.37	.18	.252
Legende	Oppgave 12	R	Flerv.	.405	.28	.51	.23	.184
Laks	Oppgave 17	T	Flerv.	.405	.39	.42	.03	.338
Måneskinn	Oppgave 38	F	Åpen	.430	.22	.60	.38	.685
Måneskinn	Oppgave 37	R	Flerv.	.443	.39	.49	.10	.316
Bjørneskit	Oppgave 28	R	Flerv.	.443	.42	.47	.05	.436
Laks	Oppgave 22	F	Flerv.	.456	.44	.47	.02	.393
Måneskinn	Oppgave 39	T	Flerv.	.481	.39	.56	.17	.293
Bjørneskit	Oppgave 32	T	Flerv.	.494	.42	.56	.14	.281
Måneskinn	Oppgave 36	T	Flerv.	.519	.47	.56	.09	.400
Laks	Oppgave 23	T	Flerv.	.519	.50	.53	.03	.420
Bjørneskit	Oppgave 30	R	Flerv.	.519	.42	.60	.19	.463
Måneskinn	Oppgave 35	F	Flerv.	.544	.50	.58	.08	.511
Legende	Oppgave 14	F	Flerv.	.557	.44	.65	.21	.447
Laks	Oppgave 24	T	Flerv.	.557	.56	.56	.00	.523
Legende	Oppgave 9	F	Flerv.	.557	.44	.65	.21	.679
Legende	Oppgave 15	T	Flerv.	.570	.47	.65	.18	.547
Bjørneskit	Oppgave 31	F	Flerv.	.582	.61	.56	-.05	.099
Laks	Oppgave 21	F	Flerv.	.608	.42	.77	.35	.485
Måneskinn	Oppgave 40	F	Flerv.	.658	.64	.67	.04	.180
Koftemote	Oppgave 1	T	Flerv.	.671	.53	.79	.26	.330
Bjørneskit	Oppgave 33	T	Flerv.	.671	.64	.70	.06	.565
Legende	Oppgave 16	F	Flerv.	.684	.56	.79	.24	.371
Legende	Oppgave 10	F	Flerv.	.684	.53	.81	.29	.644
Legende	Oppgave 13	R	Flerv.	.696	.61	.77	.16	.348
Legende	Oppgave 11	F	Flerv.	.709	.58	.81	.23	.481
Bjørneskit	Oppgave 27	F	Flerv.	.709	.61	.79	.18	.507
Koftemote	Oppgave 6	F	Flerv.	.722	.56	.86	.30	.504
Bjørneskit	Oppgave 29	T	Flerv.	.722	.64	.79	.15	.596
Måneskinn	Oppgave 34	F	Flerv.	.734	.61	.84	.23	.525
Bjørneskit	Oppgave 26	F	Flerv.	.734	.64	.81	.18	.655
Koftemote	Oppgave 7	R	Flerv.	.759	.72	.79	.07	.110
Koftemote	Oppgave 4	R	Flerv.	.759	.64	.86	.22	.423
Koftemote	Oppgave 2	F	Åpen	.785	.81	.77	-.04	.091
Laks	Oppgave 19	F	Åpen	.785	.75	.81	.06	.496
Laks	Oppgave 18	F	Flerv.	.835	.78	.88	.11	.367
Bjørneskit	Oppgave 25	T	Flerv.	.835	.75	.91	.16	.487
Koftemote	Oppgave 8	R	Flerv.	.835	.81	.86	.05	.496
Laks	Oppgave 20	T	Flerv.	.861	.89	.84	-.05	.603

Tabell 18: Oppgaver sortert etter vanskegrad etter p-verdi fra vanskeligst til lettest for alle på 8. trinn

Diagram 1 nedenfor viser hvordan p-verdiene fordeler seg på prøven når den er sortert etter oppgavenummer:

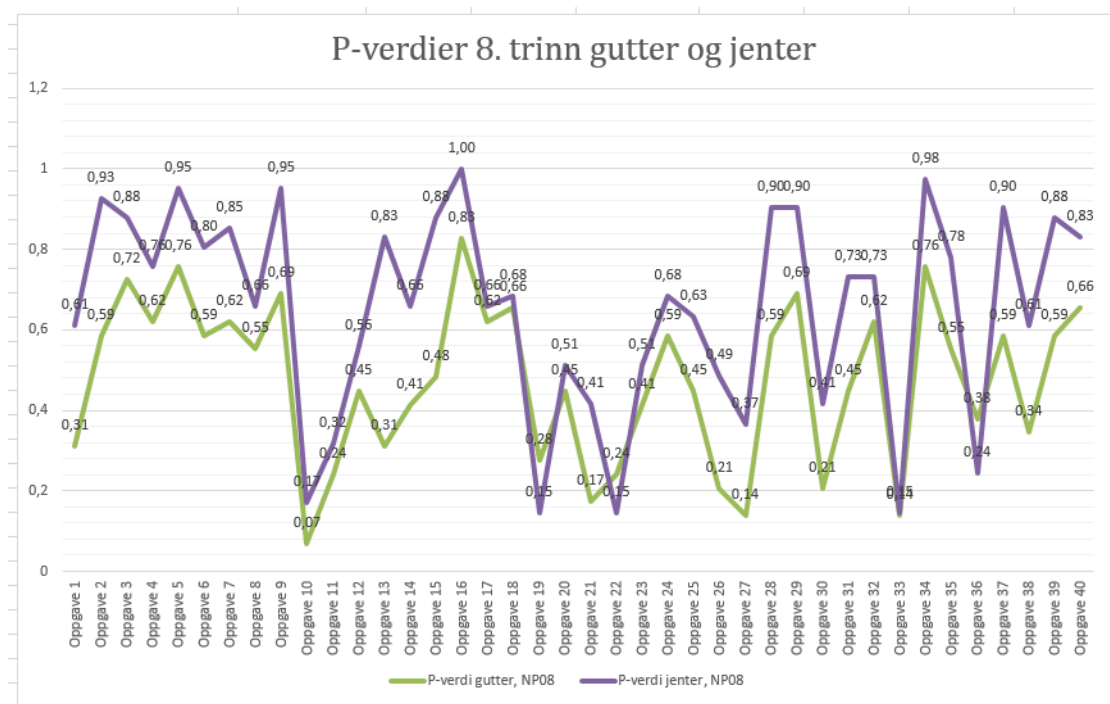

Diagram 1: P-verdier 8. trinn, gutter og jenter

5.4.2 Om oppgavenivå på 9. trinn

Også på 9. trinn skårer jenter bedre enn gutter på oppgavene. For 9. trinn er det slik at guttene har oppnådd bedre p-verdi på 5 av oppgavene: oppgave 12 (pdiff kjønn = -.13), oppgave 19 (pdiff kjønn = -.03), oppgave 20 (p-diff kjønn = -.03), oppgave 23 (pdiff kjønn = -.03) og oppgave 32 (pdiff kjønn = -.33). Som på 8. trinn finner vi størst kjønnsforskjell på oppgave 38 med p-diff, kjønn = .55. Oppgave 38 er en åpen finneoppgave. Oppgave 38 er, som for 8. trinn, den oppgaven som har størst korrelasjon mellom råskåre og oppgaveresultat (korrelasjonskoeffisient 0,703).

Minst kjønnsforskjell ser vi på oppgave 2 (p-diff = 0.0). Oppgave 2 er en åpen finneoppgave som har p-verdi = .90 for begge kjønn. Dette er en av de best besvarte oppgavene både for gutter og jenter (guttene nest beste oppgavebesvarelse, og jentenes tredje beste besvarelse). Videre er det minimal forskjell for oppgave 28, med pdiff kjønn = -.004 i guttenes favør. Dette er en flervalgs-refleksjonsoppgave som har p-verdi = .516 for guttene og p-verdi = .512 for jentene. Oppgaven ligger blant de 15 vanskeligste oppgavene for guttene, og blant de 10 vanskeligste oppgavene for jentene.

Av de 40 oppgavene er det 11 oppgaver hvor kjønnsforskjellen på 9. trinn ligger mellom pdiff = -.05 og pdiff = .09.

Av de 10 vanskeligste oppgavene for alle, er 3 av 10 oppgaver refleksjonsoppgaver, 3 av 10 er tolkeoppgaver og 4 av 10 er finneoppgaver. En av disse er en åpen oppgave, hvor det forventes at elevene selv formulerer et svar. Av de 11 letteste oppgavene er 7 av 11 oppgaver finneoppgaver, 2 av 11 er tolkeoppgaver, og 2 er refleksjonsoppgaver. To av disse er åpne oppgaver.

Tabell 19 nedenfor viser oppgaverekkefølge sortert etter vanskegrad etter p-verdi fra vanskeligst til lettest for alle på 9. trinn. Korrelasjon mellom råskåre og oppgaveresultater inngår i tabellen.

	Oppgavenr.	Lese- aspekt	Oppg. format	P-verdi alle NP09	P-verdi gutter, NP09	P-verdi jenter, NP09	Pdiff, kjønn NP09	Korrelasjon, råskåre, oppg.res., inkl samme oppg., NP09
Legende	Oppgave 12	R	Flerv.	.347	.42	.29	-.13	.099
Koftemote	Oppgave 3	F	Flerv.	.417	.32	.49	.17	.265
Koftemote	Oppgave 5	T	Flerv.	.431	.29	.54	.25	.473
Bjørneskit	Oppgave 32	T	Flerv.	.458	.65	.32	-.33	-.003
Måneskinn	Oppgave 39	T	Flerv.	.472	.42	.51	.09	.408
Laks	Oppgave 22	F	Flerv.	.500	.39	.59	.20	.429
Måneskinn	Oppgave 37	R	Flerv.	.514	.39	.61	.22	.393
Bjørneskit	Oppgave 28	R	Flerv.	.514	.52	.51	.00	.454
Måneskinn	Oppgave 35	F	Flerv.	.569	.48	.63	.15	.436
Måneskinn	Oppgave 38	F	Åpen	.569	.26	.80	.55	.703
Bjørneskit	Oppgave 30	R	Flerv.	.583	.42	.71	.29	.594
Laks	Oppgave 21	F	Flerv.	.597	.39	.76	.37	.396
Laks	Oppgave 17	T	Flerv.	.597	.55	.63	.09	.444
Måneskinn	Oppgave 36	T	Flerv.	.597	.45	.71	.26	.498
Legende	Oppgave 14	F	Flerv.	.625	.48	.73	.25	.482
Legende	Oppgave 13	R	Flerv.	.653	.58	.71	.13	.438
Laks	Oppgave 24	T	Flerv.	.653	.55	.73	.18	.550
Bjørneskit	Oppgave 31	F	Flerv.	.667	.58	.73	.15	-.013
Måneskinn	Oppgave 40	F	Flerv.	.667	.55	.76	.21	.525
Legende	Oppgave 15	T	Flerv.	.667	.48	.80	.32	.639
Bjørneskit	Oppgave 33	T	Flerv.	.681	.61	.73	.12	.608
Laks	Oppgave 23	T	Flerv.	.694	.71	.68	-.03	.351
Koftemote	Oppgave 1	T	Flerv.	.722	.71	.73	.02	.421
Bjørneskit	Oppgave 29	T	Flerv.	.722	.61	.80	.19	.652
Koftemote	Oppgave 7	R	Flerv.	.736	.71	.76	.05	.412
Bjørneskit	Oppgave 26	F	Flerv.	.736	.58	.85	.27	.537
Legende	Oppgave 9	F	Flerv.	.750	.52	.93	.41	.472
Legende	Oppgave 16	F	Flerv.	.750	.65	.83	.18	.530
Bjørneskit	Oppgave 27	F	Flerv.	.750	.58	.88	.30	.613
Legende	Oppgave 10	F	Flerv.	.764	.65	.85	.21	.473
Koftemote	Oppgave 6	F	Flerv.	.778	.71	.83	.12	.389
Legende	Oppgave 11	F	Flerv.	.792	.71	.85	.14	.574
Måneskinn	Oppgave 34	F	Flerv.	.819	.71	.90	.19	.554
Koftemote	Oppgave 8	R	Flerv.	.861	.81	.90	.10	.430
Laks	Oppgave 20	T	Flerv.	.875	.90	.85	-.05	.455
Koftemote	Oppgave 4	R	Flerv.	.875	.77	.95	.18	.531
Laks	Oppgave 19	F	Åpen	.889	.90	.88	-.03	.592
Koftemote	Oppgave 2	F	Åpen	.903	.90	.90	.00	.080
Bjørneskit	Oppgave 25	T	Flerv.	.917	.90	.93	.02	.344
Laks	Oppgave 18	F	Flerv.	.917	.84	.98	.14	.473

Tabell 19: Oppgaver sortert etter vanskegrad etter p-verdi fra vanskeligst til lettest for alle på 9. trinn

Diagram 2 viser p-verdier sortert etter oppgaverekkefølge for 9. trinn.

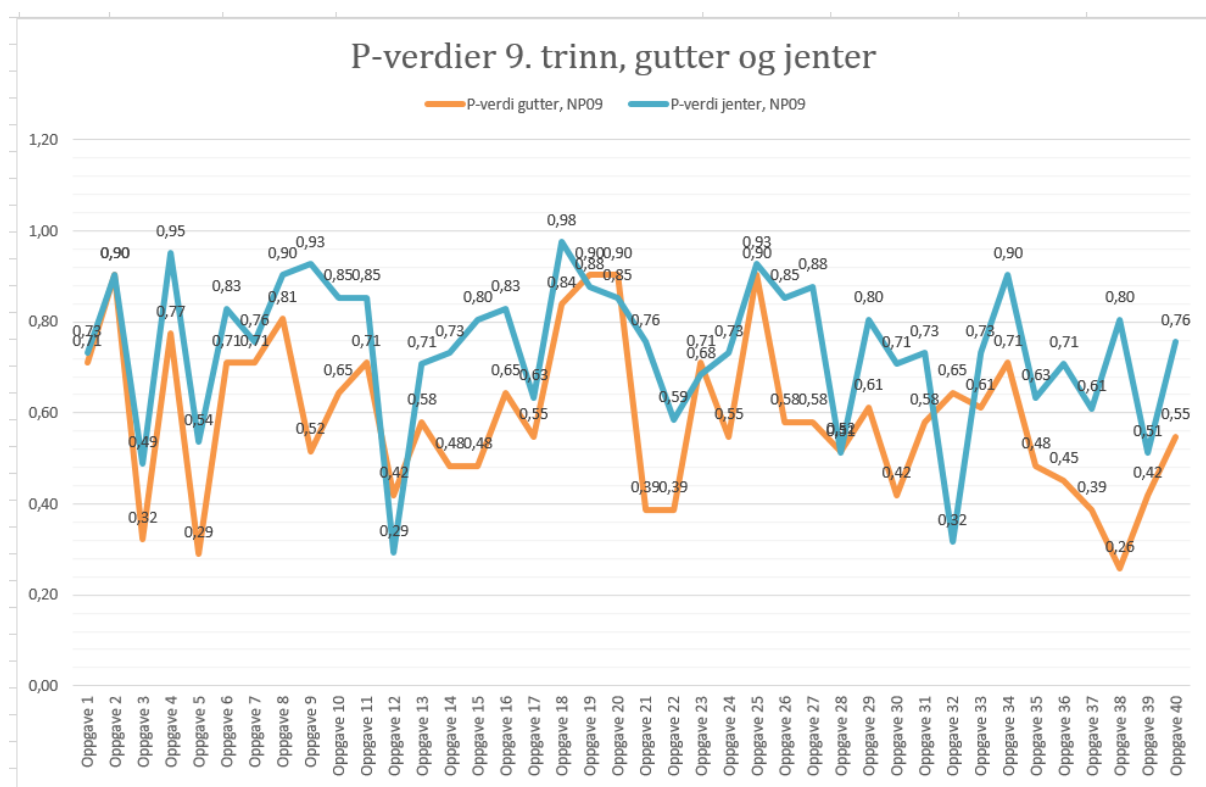

Diagram 2: P-verdier 9. trinn, gutter og jenter

5.4.3 Sammenligning av p-verdier på oppgavenivå for 8. og 9. trinn

Av de 10 vanskeligste oppgavene på begge trinn samsvarer lista i svært stor grad (for 9 av 10 oppgaver), men med litt ulik plassering av oppgavene. Oppgavene 3 og 5 er rangert som vanskeligst for 8. trinn, med p-verdi = .28 for oppgave 3 og p-verdi = .29 for oppgave 5. For 9. trinn er oppgave 12 rangert som vanskeligst (p-verdi = .35), fulgt av oppgave 3 (p-verdi = .42) og oppgave 5 (p-verdi = .43). Oppgave 17 er blant de 10 vanskeligste for 8. trinn (p-verdi = .41), denne er 12. vanskeligst for 9. trinn. Oppgave 35 er blant de 10 vanskeligste for 9. trinn (p-verdi = .57), denne er 14. vanskeligst for 8. trinn.

Lista samsvarer i svært stor grad også når det gjelder de letteste oppgavene. Av de 11 letteste oppgavene i henhold til p-verdi er det 9 oppgaver som rangeres blant de letteste på begge trinn. Oppgavene 7 og 26 er rangert blant de letteste for 8. trinn, men er rangert vanskeligere på 9. trinn. Oppgavene 10 og 11 er rangert blant de letteste for 9. trinn, men er rangert vanskeligere på 8. trinn.

Som man kan se av tallene ovenfor, så er det minimal forskjell i gjennomsnittlig differanse mellom kjønnene for hele prøven på 8. og 9. trinn. For 8. trinn er gjennomsnittlig p-diff = .14, og for 9. trinn er gjennomsnittlig p-diff = .15.

5.5 Åpne oppgaver på 8. og 9. trinn

I prøven er det 3 åpne oppgaver, hvor eleven selv skal formulere ett svar. Alle de åpne oppgavene er utformet slik at svaret kan formuleres kun ved hjelp av ett eller et par ord. Elever kan naturligvis svare med hele setninger hvis de ønsker å gjøre det. Oppgavetekstene oversatt til norsk:

Oppgave 2: *Hvor i fra er Máhtte?* Det forventes at svaret består av minimum ett ord, stedsnavnet Sudjavárri.

Oppgave 19: *Hva er laksens latinske navn?* Her forventes det minimum to ord som svar (Salmo salar).

Oppgave 38: *Hva slags lukt kan kjennes i huset når Benja åpner en dør?* Her forventes minimum ett ord som svar (tørrfisk/harsk tørrfisk).

Oppgave 2 er å finne blant de 11 letteste både på 8. trinn og 9. trinn. På denne oppgaven på 8. trinn har 79 % svart riktig, 20 % har svart feil, og 1 % er ubesvart. Det er totalt 17 besvarelser som er skåret med 0 poeng. En av disse er ubesvart, og 8 inneholder helt feil svar. I 8 besvarelser har ikke eleven angitt stedet hvor Máhtte kommer fra (Sudjavárri), men de har identifisert «koftere-regionen» hvor kofta hans hører til (Gárasavvon). Videre finner vi på 8. trinn at to av besvarelsene er skåret med 1 poeng selv om de ikke er besvart i henhold til vurderingsveiledningen – disse elevene har fått poeng for å ha oppgitt koftere-regionen (Gárasavvon) i stedet for stedsnavnet (Sudjavárri).

På 9. trinn har 90,3 % svart riktig, 8,3 % har svart feil og 1,4 % er ubesvart. Det er totalt 7 besvarelser som er skåret med 0 poeng. En av disse er ubesvart. De resterende 6 besvarelsene angir «koftere-regionen» hvor Máhtte sin kofte hører til, i stedet for stedet hvor han kommer fra.

Oppgave 19 er også å finne blant de 11 letteste både for 8. og 9. trinn. På 8. trinn har 78,5 % svart riktig, 15,2 % har svart feil og 6,3 % er ubesvart. Det er totalt 17 besvarelser som er skåret med 0 poeng. Av disse er 5 ubesvarte, og de resterende inneholder feil svar eller formuleringer av typen «vet ikke». Vi ser at lærerne i noen grad har benyttet skjønn ved skåring av besvarelser: ved ett tilfelle er det gitt 0 poeng for et «halvveis» svar (salomon), mens det ved et annet tilfelle er gitt 1 poeng for samme type svar (salmo). Det er også gitt poeng i 3 tilfeller hvor den latinske betegnelsen ikke er stavet helt korrekt.

På 9. trinn har 89 % svart riktig, 7 % har svart feil og 4 % er ubesvart. Det er totalt 8 besvarelser som er skåret med 0 poeng. Av disse er 3 ubesvarte. De resterende er feilsvar, inkludert to tilfeller av «halvveis» svar (salmo).

Oppgave 38 er å finne blant de 10 vanskeligste for begge trinn. Oppgaven ligger som 5. vanskeligste oppgave for 8. trinn, og som 10. vanskeligste oppgave for 9. trinn. På 8. trinn har 43 % svart riktig, 42 % har svart feil og 15 % er ubesvart. Det er totalt 45 besvarelser som er skåret med 0 poeng. Av disse er 12 ubesvarte, 8 inneholder formuleringer av typen «vet ikke», og de resterende er feil svar. To av svarene som er skåret med 0 poeng inneholder ordet fisk, men ikke noe spesifikt om tørrfisk.

På 9. trinn har 57 % svart riktig, 26 % har svart feil og 17 % er ubesvart. Det er totalt 31 besvarelser som er skåret med 0 poeng. Av disse er 12 ubesvarte, 4 inneholder formuleringer av typen «vet ikke» eller tilfeldige tegn, og de resterende er feil. Ett av svarene som er skåret med 0 poeng inneholder ordet fisk, men ikke noe spesifikt om tørrfisk.

Vi har ikke registrert oppgaver som ikke er skåret av lærer, verken på 8. eller 9. trinn.

5.6 Blanke svar

Andelen blanke svar er lavt både for 8. og 9. trinn, med en liten økning helt mot slutten av prøven.

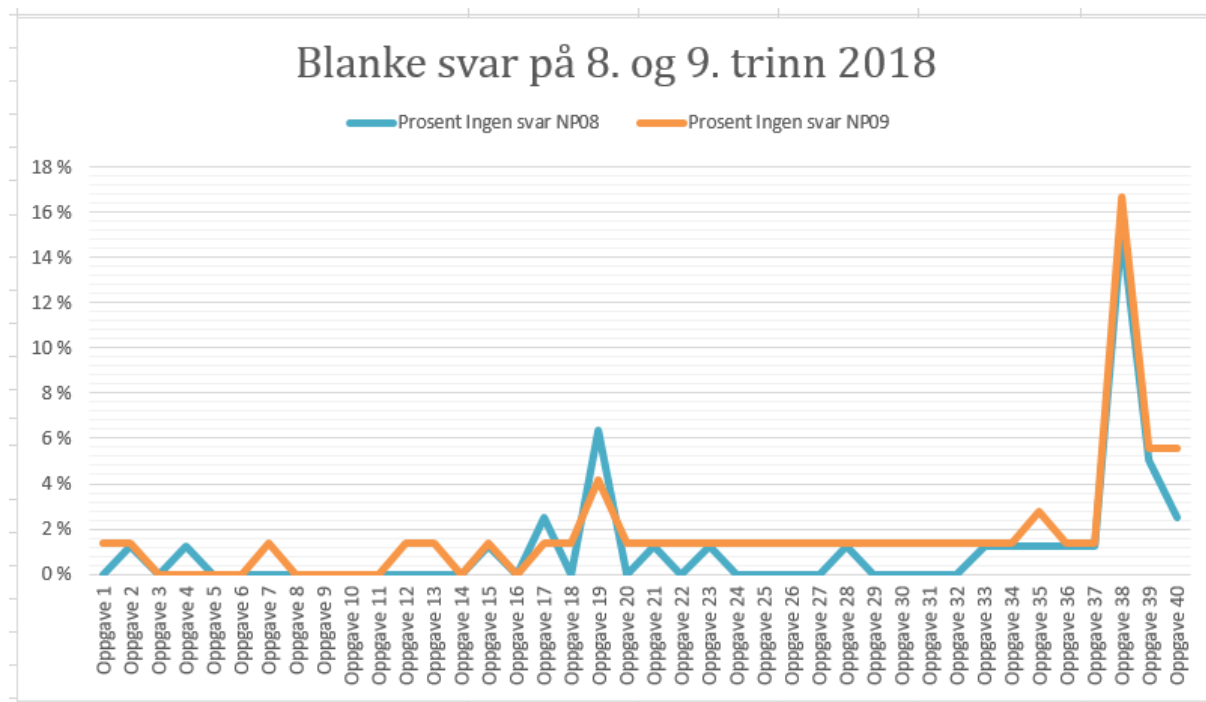

Diagram 3: Prosent blanke svar (ubesvarte) per oppgave, alle elever per trinn.

Vi ser at oppgavene 19 og 38 skiller seg ut med tanke på andelen blanke svar. Begge disse oppgavene er åpne finne-oppgaver. Oppgave 19 er knyttet til tekst 3 (Laks) og oppgave 38 er knyttet til tekst 5 (Måneskinn). På oppgave 19 er det 6,3 % blanke svar på 8. trinn og 4 % blanke svar på 9. trinn. På oppgave 38 er det 15 % blanke svar på 8. trinn og 17 % blanke svar på 9. trinn.

For 9. trinn kan vi se at andelen ubesvarte oppgaver ligger på om lag 1 % fra midten av prøven og utover. Denne andelen skriver seg hovedsakelig fra en elevbesvarelse, hvor alle oppgaver f.o.m. oppgave 17 står ubesvart. På 8. trinn er det ingen elevbesvarelser som skiller seg ut på denne måten.

Vi så en markant nedgang i andel ubesvarte oppgaver fra 2015 til 2016, noe som antakelig kunne sees i sammenheng med overgangen til digital prøve. Både for 2017- og 2018-prøven ser denne trenden ut til å holde seg. Vi finner en liten økning i andel ubesvarte oppgaver helt i slutten av 2018-prøven, med en svak overvekt på 9. trinn. Høyeste andel blanke svar pr oppgave er 15 % for 8. trinn og 17 % for 9. trinn (oppgave 38).

Ved å fordele mellom kjønn, viser det seg at gutter i 2018 har hatt en noe større tendens til å la oppgaven ligge ubesvart enn jenter. Dette sammenfaller med tendensen for ubesvarte oppgaver på prøven i 2017.

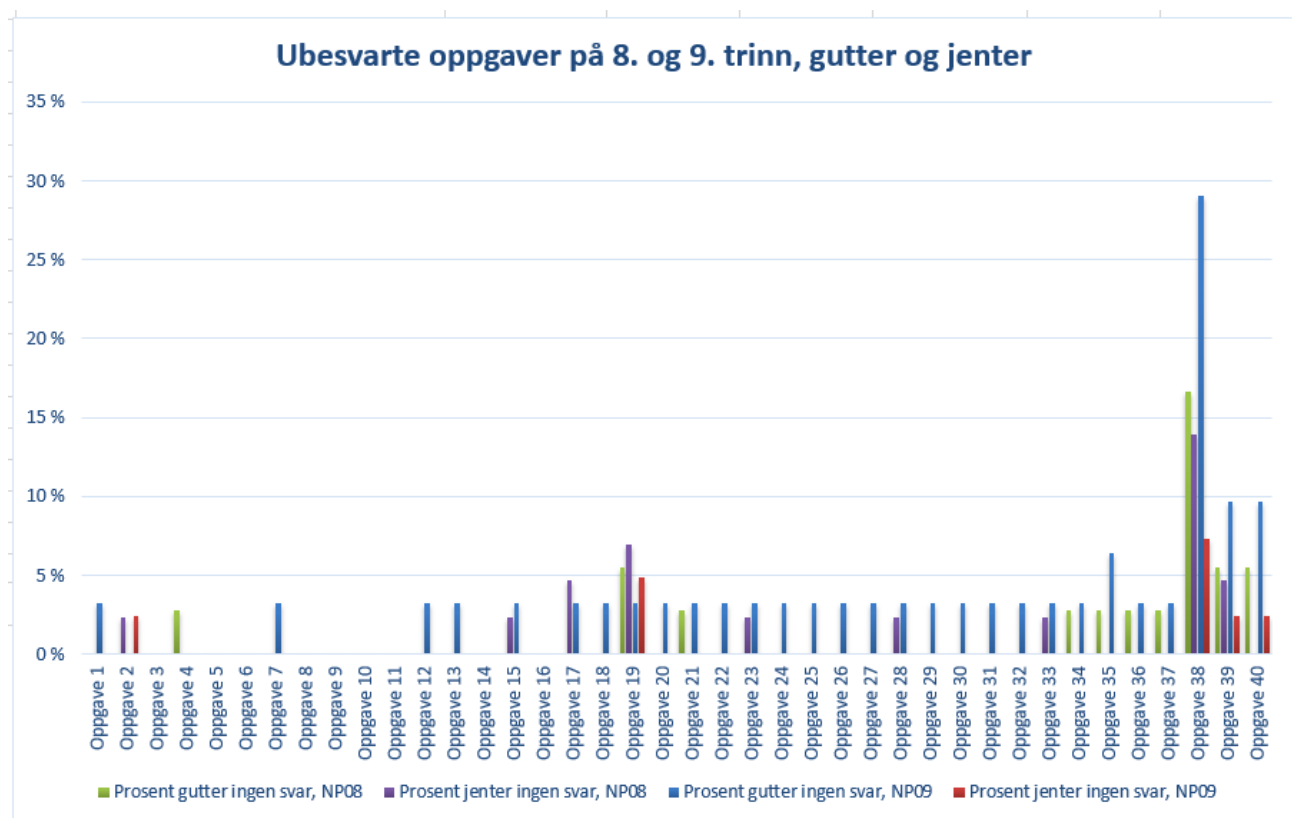

Diagram 4: Prosent ubesvarte oppgaver på 8. og 9. trinn, gutter og jenter

Ved prøven i 2017 var det ingen oppgaver som hadde 10 % eller flere blanke svar, verken for 8. eller 9. trinn. Til sammenligning er det ved prøven i 2018 én oppgave som skiller seg ut (oppgave 38), med 15 % blanke svar på 8. trinn og 17 % blanke svar på 9. trinn. Det spesielt guttene på 9. trinn som har latt denne oppgaven stå ubesvart (29 %), fulgt av guttene på 8. trinn (17 %), se diagram 4 ovenfor.

I rapporten for 2017-prøven nevnte vi en relativt høy andel oppgaver som ble «besvart» med spørsmålsteget eller vilkårlige tall/bokstaver. Andelen slike besvarelser er lavere for 2018-prøven enn for fjorårets prøve.

Referanser

GSI. (januar 2017) *Grunnskolen informasjonssystem*:

<https://gsi.udir.no/app/#!/collectionset/1/collection/74/unit/1>

Udir. (2012). *Rammeverk for nasjonale prøver i lesing samisk*. Hentet fra

http://www.udir.no/Upload/Nasjonale_prover/2012/rammeverk_nasjonale_prover_samisk_vedlegg.pdf?epslanguage=no (lenken fungerer ikke lenger)

Liste over tabeller

Tabell 1: Utdrag fra GSI for skoleåret 2018/19 over antall elever med samisk som opplæringsform og faget samisk som førstespråk. Antallet elever med samisk som opplæringspråk er samlet antall elever for alle tre språk.	4
Tabell 2: Oversikt over tekstene i tabellform.....	7
Tabell 3: Alle oppgaver fordelt etter leseaspekt og oppgaveformat, antall og prosentfordeling.....	8
Tabell 4: Oppgaver fordelt etter leseformål, antall og prosentfordeling.....	9
Tabell 5: Alle oppgaver fordelt etter leseformål og oppgaveformat, antall og prosentfordeling.....	9
Tabell 6: Informasjon om den enkelte oppgave.....	13
Tabell 7: P-verdier for prøven som helhet (8. trinn: n = 79, 36 gutter og 43 jenter; 9. trinn: n = 72, 31 gutter og 41 jenter)	14
Tabell 8: Utvikling i p-verdi for hele prøven (2013–2018).....	14
Tabell 9: Gjennomsnittlig p-verdi per tekst, 8. trinn 2018	15
Tabell 10: Gjennomsnittlig oppnådd p-verdi per tekst for 9. trinn 2018	15
Tabell 11: Tekstenes vanskegrad fra vanskeligst til lettest, 8. trinn.....	16
Tabell 12: Tekstenes vanskegrad sortert fra vanskeligst til lettest, 9. trinn.....	16
Tabell 13: Tekstrekkefølge fra vanskeligst til lettest etter p-verdi for gutter 8. trinn.....	17
Tabell 14: Tekstrekkefølge fra vanskeligst til lettest etter p-verdi for jenter 8. trinn.....	17
Tabell 15: Tekstrekkefølge fra vanskeligst til lettest etter p-verdi for gutter på 9. trinn.....	17
Tabell 16: Tekstrekkefølge fra vanskeligst til lettest etter p-verdi for jenter på 9. trinn	17
Tabell 17: Oversikt over oppgavenes p-verdier for 8. trinn og 9. trinn, kjønnsdifferanser og differanse mellom trinn. (8. trinn: n = 79 elever, 36 gutter og 43 jenter; 9. trinn: n = 72 elever, 31 gutter og 41 jenter)	19
Tabell 18: Oppgaver sortert etter vanskegrad etter p-verdi fra vanskeligst til lettest for alle på 8. trinn....	20
Tabell 19: Oppgaver sortert etter vanskegrad etter p-verdi fra vanskeligst til lettest for alle på 9. trinn....	22

Liste over diagrammer

Diagram 1: P-verdier 8. trinn, gutter og jenter	21
Diagram 2: P-verdier 9. trinn, gutter og jenter	23
Diagram 3: Prosent blanke svar (ubesvarte) per oppgave, alle elever per trinn.	25
Diagram 4: Prosent ubesvarte oppgaver på 8. og 9. trinn, gutter og jenter	26